

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D. a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D. a Mgr. Petra Šebka v právní věci

žalobci: **a) Mgr. T. R.**
 b) Mgr. M. R.
 oba bytem M. n. 17/9, B.
 zastoupeni Mgr. Markem Matulou, advokátem
 sídlem Jakubská 156/2, Brno

proti
žalovanému: **Úřad městské části Brno-střed**
 sídlem Dominikánská 264/2, Brno

za účasti: OLTEC a.s.
 sídlem Václavská 237/6, Brno
 zastoupen JUDr. Zdeňkou Jedličkovou, advokátkou
 sídlem Bašty 413/2, Brno

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající ve vydání sdělení č.j. MCBS/2019/ 0117610/KALJ ze dne 15.7.2019, kterým žalovaný podle § 177 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, vzal na vědomí opatření OLTEC a.s., sídlem Václavská 237/6, Brno, jako vlastníka objektu Mendlovo nám 8, č.p. x, pozemek parc. č. x, k.ú. x, obec x, na

stavbě, jimiž budou odstraněny následky havárie – hrozící samovolné zřícení výše popsaných objektů, přičemž tyto objekty budou kompletně odstraněny odbornou firmou, byl nezákonný.

- II. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovaný je povinen nahradit žalobcům náklady řízení ve výši 16 729 Kč k rukám zástupce Mgr. Marka Matuly, advokáta, sídlem Jakubská 156/2, Brno, do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.
- IV. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobci se žalobou podanou ke zdejšímu soudu domáhají ochrany před nezákonným zásahem žalovaného, který měl spočívat ve vydání sdělení č.j. MCBS/2019/0117610/KALJ ze dne 15.7.2019, kterým žalovaný podle § 177 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen „stavební zákon“), vzal na vědomí opatření osoby zúčastněné na řízení jako vlastníka objektu Mendlovo nám 8, č.p. x, pozemek parc. č. x, k.ú. x, obec x, na stavbě, jimiž budou odstraněny následky havárie – hrozící samovolné zřícení výše popsaných objektů, přičemž tyto objekty budou kompletně odborně odstraněny.

II. Obsah žaloby

2. Žalobci namítají, že nenastala žádná z mimořádných okolností osvědčujících možnost mimořádného postupu podle § 177 stavebního zákona; postup osoby zúčastněné na řízení byl podle žalobců účelový a nezákonný.
3. Dále žalobci namítají, že žalovaný zcela opomněl stanovit dodatečné podmínky a opatření demoličních prací, aby nebyly ohroženy oprávněné zájmy vlastníků sousedních nemovitostí, tedy žalobců. Žalobci jsou současně toho názoru, že postup spočívající ve vydání sdělení, kterým žalovaný bere na vědomí oznámení o postupu podle § 177 stavebního řádu, je nesprávný a nezákonný, neboť tak byli zkráceni na svých právech
4. Žalobci proto navrhuji, aby zdejší soud určil, že vydáním sdělení č.j. MCBS/2019/0117610/KALJ ze dne 15.7.2019 se žalovaný dopustil nezákonného zásahu. Na tomto procesním stanovisku setrvali po celou dobu řízení před zdejším soudem.

III. Obsah vyjádření žalovaného a osoby na řízení zúčastněné

5. Žalovaný uvedl, že postupoval zcela podle zákona, neboť ze znaleckého posudku, který předložila osoba zúčastněná na řízení, vyplynulo, že jsou naplněny podmínky pro postup podle § 177 stavebního zákona.
6. Osoba zúčastněná na řízení považuje postup svůj i postup žalovaného za souladný se zákonem.
7. Žalovaný i osoba na řízení zúčastněná navrhuji, aby žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta, a na tomto procesním postoji setrvali po celou dobu řízení před zdejším soudem.

IV. Posouzení věci

8. Žaloba byla podána včas (§ 84 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“). Žalobci uvádějí, že se o vydání sdělení dozvěděli neformálně od žalovaného dne 21.8.2019 a následně tuto skutečnost ověřili při nahlížení do spisu Městského soudu v Brně ve věci vedené pod sp. zn. 54 C 153/2019 dne 27.9.2019. Žalobu podali dne 21.10.2019; tedy ve dvouměsíční zákonné lhůtě ode dne, kdy se o vydání sdělení poprvé dozvěděli. Žalovaný žádné z tvrzení žalobců nezpochybňuje a zdejší soud tedy žalobu považuje za včasnou.
9. Podle § 82 s.ř.s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
10. Podle § 85 s.ř.s. je žaloba nepřipustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; to neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný.
11. V daném případě se žalobci domáhají pouze toho, aby soud určil, že zásah byl nezákonný; není tedy namístě se zabývat tím, zda žalobci vyčerpali možné opravné prostředky, event. zda takové prostředky vůbec existovaly.
12. Zdejší soud se tedy zabýval důvodností podané žaloby; rozhodoval bez jednání za splnění podmínek dle § 51 odst. 1 s.ř.s.
13. Sporu je o to, zda byly naplněny podmínky podle § 177 stavebního zákona pro mimořádný postup spočívající v kompletním odstranění stavby.
14. Podle § 177 odst. 1 stavebního zákona pokud při vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu nebo válečného stavu podle zvláštního právního předpisu anebo při bezprostředně hrozící živelní pohromě či závažné havárii je třeba bezodkladně provést opatření k odvrácení nebo zmírnění možných dopadů mimořádné události, lze se v mezích odstavců 2 až 4 odchýlit od postupů stanovených tímto zákonem.
15. Podle § 177 odst. 2 stavebního zákona opatření na stavbách a pozemcích spočívající podle okolností i v provádění staveb, terénních úprav nebo odstraňování staveb, jimiž se předchází bezprostředně hrozícím důsledkům živelní pohromy nebo závažné havárie, čelí jejich účinkům a zabraňuje ohrožení života nebo zdraví osob, popřípadě jiným škodám, mohou být zahájena bez předchozího rozhodnutí nebo jiného opatření podle tohoto zákona, nestanoví-li zvláštní právní předpisy jinak. Stavebnímu úřadu však musí být neprodleně oznámeno, že jsou taková opatření prováděna; následně lze postupovat podle odstavců 5 a 6.
16. Podle § 177 stavebního zákona je tedy možné se od postupů stanovených stavebním zákonem (tu povolení odstranění stavby podle § 129 odst. 1 písm. a/ stavebního zákona) odchýlit, pokud je třeba bezodkladně provést opatření k odvrácení nebo zmírnění možných dopadů mimořádné události. Nezbytnou podmínkou pro takový postup ovšem je 1) vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu nebo válečného stavu podle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, nebo 2) bezprostředně hrozící živelná pohroma či 3) závažná havárie.
17. V posuzované věci není sporu o to, že nenastala některá ze situací uvedených pod bodem 1 ani že by bezprostředně hrozila živelná pohroma (bod 2). V napadeném sdělení žalovaný uvádí, že bere na vědomí postup stavebníka podle § 177 stavebního zákona, spočívající v opatření na stavbě, jimiž budou odstraněny následky „*havárie – hrozící samovolné zřícení výše popsaných objektů*“. Ze správního spisu však vyplynulo, že ve sdělení žalovaného ani ve znaleckém posudku z července 2018 či v jeho dodatku z června 2019, na který žalovaný ve vyjádření k žalobě odkazuje, není ani náznakem uvedeno, jaká závažná havárie je důvodem pro odchýlení se od postupů podle stavebního zákona. Naopak z dodatku ke znaleckému posudku, především pak z jeho

fotodokumentace, je patrné, že se jedná o padající cihly a opadávající omítku. Aniž by zdejší soud snad uvedený stav objektu hodlal jakkoliv zlehčovat, není tento stav důsledkem náhlé závažné havárie (např. výbuchu nebo požáru), na kterou by § 177 stavebního zákona dopadal, nýbrž je způsoben dlouhodobým chátráním budovy. Byť je stav označen jako bezprostředně ohrožující bezpečnost okolí, nebyl způsoben žádnou havárií, tedy nečekaně a náhle, nýbrž k němu došlo dlouhodobou nečinností vlastníka objektu. Na takovou situaci však § 177 stavebního zákona nedopadá.

18. Pokud jde o řešení aktuálního stavu stavby, který znalec v dodatku ke znaleckému posudku označil jako „*kritický, havarijní, ohrožující bezprostředně bezpečnost okolí (chodce, dopravní prostředky)*“, pak na tuto situaci pamatuje § 129 odst. 1 písm. a) stavebního zákona, podle něhož je stavební úřad oprávněn vlastníku stavby nařídit odstranění stavby, která svým závadným stavem ohrožuje život nebo zdraví osob nebo zvířat, bezpečnost, životní prostředí anebo majetek třetích osob, a její vlastník přes rozhodnutí stavebního úřadu ve stanovené lhůtě neodstranil závadný stav stavby. Žalovaný přitom dle názoru zdejšího soudu v posuzované věci nemůže s úspěchem tvrdit, že o stavu předmětné nemovitosti nebyl zpraven, neboť ten mu musel být znám z úřední činnosti (bylo vedeno řízení o odstranění stavby zahájené na žádost osoby zúčastněné na řízení podané dne 15.8.2018). Toto řízení bylo přitom žalovaným zastaveno, aniž by žalovaný havarijní stav nemovitosti shledal a postupoval podle § 129 odst. 1 písm. a) stavebního zákona.
19. Pokud tedy v mezidobí od zastavení řízení do vydání napadeného sdělení nedošlo k závažné havárii (nic takového tvrzeno ani dokládáno není), pak nebylo namístě postupovat podle § 177 stavebního zákona a už vůbec ne takový postup stavebníka „brát na vědomí“, jak učinil žalovaný.
20. Zdejší soud tedy dospěl k závěru, že v posuzované věci nebyly naplněny zákonné podmínky pro odchýlení se od postupů stanovených stavebním zákonem podle § 177 stavebního zákona a žalovaným vydané sdělení je nezákonné; žaloba na ochranu před takovým zásahem byla podána důvodně. Vzhledem k tomu, že soud shledal již tuto žalobní námitku důvodnou, nebylo třeba zabývat se zbylými žalobními námitkami.

V. Náklady řízení

21. Výrok o nákladech řízení o žalobě se opírá o § 60 s.ř.s. Podle § 60 odst. 1 věty první s.ř.s. nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalovaný úspěšný nebyl, právo na náhradu nákladů řízení nemá.
22. Žalobci byli ve věci úspěšní, a proto právo na náhradu nákladů řízení mají. Z obsahu soudního spisu vyplývá, že žalobcům vznikly náklady ve výši 4000 Kč za zaplacený soudní poplatek za žalobu. Dále se jednalo o náklady právního zastoupení spočívající v odměně zástupce za dva úkony právní služby při zastupování dvou osob (po 4960 Kč) společně se dvěma režijními paušály po 300 Kč – převzetí a příprava zastoupení a žaloba, tedy 10 520 Kč; podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a) a d), § 12 odst. 4, § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytnutí právních služeb (advokátní tarif). Vzhledem k tomu, že původní zástupce žalobců, který úkony vykonal, je plátcem daně z přidané hodnoty, byla částka za náklady právního zastoupení (vyjma soudního poplatku) zvýšena o daň z přidané hodnoty. Žalovaný je tedy povinen zaplatit žalobci částku 16 729 Kč, a to k rukám zástupce žalobců ve stanovené lhůtě.
23. Osobě na řízení zúčastněné zdejší soud neuložil žádnou povinnost, v souvislosti s jejímž plněním by jí nějaké náklady vznikly, a proto bylo rozhodnuto tak, že nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 5 s.ř.s.)

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 30.1.2020

David Raus v.r.
předseda senátu